

«Κραυγή αγωνίας» από τον Κάφκα ΣΤΟ ΙΔΡΥΜΑ ΚΑΚΟΓΙΑΝΝΗ

Αντιγόνη Κάραλη

28/04/2012

Ο Γκρέγκορ Σάμσα, ο ήρωας του διηγήματος , «Η Μεταμόρφωση», ξυπνάει ένα πρωί μεταμορφωμένος σε έντομο. Μέσα από τα μάτια του ήρωα-εντόμου ο Κάφκα στήνει ένα απολύτως πιστευτό ψυχολογικό πείραμα.

Τη «Μεταμόρφωση» του μεγάλου Τσέχου συγγραφέα για «τον υπαρξιακό εγκλεισμό των σύγχρονων ανθρώπων» παρουσιάζει η ομάδα «Σημείο Μηδέν»

«Τα βιβλία που έχουμε ανάγκη είναι εκείνα που πέφτουν ... σαν το τσεκούρι στην παγωμένη θάλασσα της ψυχής μας» έγραφε ο Κάφκα στον Όσκαρ Πόλακ λίγα χρόνια πριν από τη συγγραφή της «Μεταμόρφωσης», ενός έργου που ανήκει χωρίς αμφιβολία ακριβώς σ' αυτήν την κατηγορία βιβλίων. Η ομάδα «Σημείο Μηδέν» συνεχίζει την έρευνά της πάνω στο έργο του Φραντς Κάφκα παρουσιάζοντας σε θεατροποιημένη μορφή το εν λόγω διήγημα (έως τις 27/5), στο Ίδρυμα Μιχάλης Κακογιάννης.

Ο πυρήνας του μύθου της «Μεταμόρφωσης» είναι τόσο απλός όσο και ασύλληπτος: ο Γκρέγκορ Σάμσα, ένας συνηθισμένος άνθρωπος, ξυπνάει ένα πρωί μεταμορφωμένος σε έντομο. Με αυτήν τη βάση και μέσα από τα μάτια του ήρωα-εντόμου, ο Κάφκα στήνει μια καθαρά ρεαλιστική ιστορία, ένα απολύτως πιστευτό ψυχολογικό πείραμα, που υπογραμμίζεται από πλήθος οδυνηρά εύστοχων λεπτομερειών στην περιγραφή προσώπων και πραγμάτων. Αριστοτεχνικά ο Κάφκα, όχι μόνο ξετυλίγει τις αγωνίες, τις ενοχές και την αλλοτρίωση του σύγχρονου ανθρώπου, αλλά φτάνει και να μεταφράσει αυτήν την άχαρη και ανούσια ύπαρξη σε ύλη, σε σωματική υπόσταση.

«Τα ανήσυχα όνειρα μιας νύχτας προκαλούν τη μεταμόρφωση του εμπορικού αντιπροσώπου Γκρέγκορ Σάμσα σε τεράστιο απεχθές ζώο. Όμως, τι πραγματικά του συνέβη; Τι σημαίνει για μας μεταμόρφωση και

πόσο κυριολεκτικά μπορούμε να την αντιληφθούμε;», σημειώνει ο μεταφραστής και σκηνοθέτης της παράστασης Σάββας Στρούμπος.

«Τα πρόσωπα της Μεταμόρφωσης δρουν και αντιδρούν σαν να είναι μπλεγμένα μεταξύ τους με χιλιάδες νήματα, σε έναν παράλογο λαβύρινθο θρυμματισμένων ειδώλων, όπου οι βασανιστικά παγιωμένες και επαναλαμβανόμενες κοινωνικές συμπεριφορές έρχονται να διαμορφώσουν μια παράλογη μηχανή ποικίλων ψυχοσωματικών παραμορφώσεων, χωρίς καμιά δυνατότητα διαφυγής. Λειτουργούν σε μια αέναη επαναληπτικότητα, χωρίς ίχνος επίγνωσης της κατάστασής τους». Η «Μεταμόρφωση» αποτελεί... «ατέλειωτη κραυγή αγωνίας ενάντια στον αυτόβουλο και υπαρξιακό εγκλεισμό των σύγχρονων ανθρώπων. Οι άνθρωποι, όμως, μπορούν να δράσουν και διαφορετικά. Έχουν πάντα τη δυνατότητα να σπάσουν τα δεσμά της κάθε φυλακής τους, να δημιουργήσουν ρήγματα στις παραστάσεις της καθημερινότητάς τους, τη δυνατότητα να δώσουν ένα τέλος στον όποιον εφιάλτη κι επιτέλους, να δράσουν δημιουργικά προς τον εαυτό τους-και-τον-κόσμο», καταλήγει ο ίδιος.

Τη μετάφραση συνυπογράφουν οι Σάββας Στρούμπος, Δανάη Σπηλιώτη και τη σκηνοθεσία ο Σάββας Στρούμπος. Παίζουν: Μαρία Αθηναίου, Ελεάνα Γεωργούλη, Θοδωής Σκυφτούλης, Σάββας Στρούμπος, Μιλτιάδης Φιορέντζης.